

З А К О Н

О НАРОДНОЈ БАНЦИ СРБИЈЕ

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређују се положај, организација, овлашћења и функције Народне банке Србије, као и однос Народне банке Србије према органима Републике Србије, међународним организацијама и институцијама.

За обавезе Народне банке Србије јемчи Република Србија.

Члан 2.

Народна банка Србије је централна банка Републике Србије која обавља функције утврђене овим и другим законима.

Народна банка Србије је самостална и независна у обављању функција утврђених овим и другим законом и за свој рад одговорна је Народној скупштини Републике Србије (у даљем тексту: Народна скупштина).

Народна банка Србије, у обављању својих функција, неће примати нити тражити упутства од државних органа и других лица.

Члан 3.

Основни циљ Народне банке Србије јесте постизање и одржавање стабилности цена.

Народна банка Србије, поред основног циља, има за циљ и очување финансијске стабилности.

Народна банка Србије, не доводећи у питање остваривање свог основног циља, подржаће спровођење економске политике Владе Републике Србије (у даљем тексту: Влада), послујући у складу с начелима тржишне привреде.

Члан 4.

Народна банка Србије обавља следеће функције:

- 1) утврђује и спроводи монетарну политику;
- 2) самостално води политику курса динара и, уз сагласност Владе, утврђује режим курса динара;
- 3) чува и управља девизним резервама;
- 4) издаје новчанице и ковани новац;

- 5) уређује, контролише и унапређује несметано функционисање платног промета у земљи и са иностранством;
- 6) издаје и одузима дозволе за рад, врши контролу бонитета и законитости пословања банака и других финансијских организација и доноси прописе из те области;
- 7) обавља законом утврђене послове за Републику Србију и државну заједницу Србија и Црна Гора;
- 8) обавља друге послове утврђене овим и другим законом у складу с принципима пословања централних банака.

Члан 5.

Народна банка Србије је правно лице.

Народна банка Србије не уписује се у регистар правних лица.

Седиште Народне банке Србије је у Београду.

Народна банка Србије има печат који садржи назив Народне банке Србије и грб Републике Србије.

Члан 6.

Народна банка Србије има статут, који потврђује Народна скупштина.

Статут Народне банке Србије објављује се у "Службеном гласнику Републике Србије".

Члан 7.

Народна банка Србије може образовати филијале.

Унутрашња организација, делокруг, права и дужности филијала утврђују се Статутом Народне банке Србије.

Члан 8.

У саставу Народне банке Србије, са обавезама и одговорностима утврђеним овим законом и Статутом Народне банке Србије, послује специјализована организација под називом: Народна банка Србије – Завод за израду новчаница и кованог новца – Топчидер, која израђује новчанице и ковани новац.

Члан 9.

Народну банку Србије представља и заступа гувернер Народне банке Србије (у даљем тексту: гувернер).

Члан 10.

Народна банка Србије, у извршавању својих функција, сарађује са Владом и другим државним органима и, у оквиру своје надлежности, предузима мере за унапређење те сарадње.

Члан 11.

Народна банка Србије може бити чланица међународних финансијских организација и институција и може сарађивати са националним финансијским и кредитним институцијама ради извршавања свог основног циља и својих функција.

Народна банка Србије може заступати Републику Србију у међународним финансијским организацијама и институцијама и другим облицима међународне сарадње, уз сагласност Владе.

II. ОРГАНИ НАРОДНЕ БАНКЕ СРБИЈЕ**Члан 12.**

Органи Народне банке Србије су:

- 1) Монетарни одбор Народне банке Србије (у даљем тексту: Монетарни одбор);
- 2) Гувернер Народне банке Србије;
- 3) Савет Народне банке Србије (у даљем тексту: Савет).

Монетарни одбор Народне банке Србије**Члан 13.**

Монетарни одбор чине гувернер и вицегувернери Народне банке Србије.

Члан 14.

Монетарни одбор утврђује монетарну политику, а посебно утврђује:

- 1) услове и начин издавања краткорочних хартија од вредности;
- 2) услове и начин под којима Народна банка Србије спроводи операције на отвореном тржишту и обавља дисконтне послове;
- 3) политику одобравања краткорочних кредита;
- 4) политику курса динара и, уз сагласност Владе, режим курса динара;
- 5) начин управљања девизним резервама;
- 6) есконтну стопу и друге каматне стопе Народне банке Србије;

- 7) основице за обрачунавање обавезне резерве, стопе обавезне резерве, као и начин, услове и рокове издвајања и коришћења средстава обавезне резерве банака код Народне банке Србије;
- 8) мере за одржавање ликвидности банака и других финансијских организација.

Члан 15.

Седнице Монетарног одбора одржавају се по потреби, а најмање једном у 15 дана.

Седнице Монетарног одбора одржавају се ако је присутно најмање две трећине чланова.

Монетарни одбор доноси одлуке већином гласова присутних чланова, а у случају изједначеног броја гласова, одлучује глас гувернера.

Седницама Монетарног одбора председава гувернер.

Начин сазивања и одржавања седница Монетарног одбора ближе се уређује Статутом Народне банке Србије.

Седницама Монетарног одбора присуствује министар надлежан за послове финансија, без права гласа.

Гувернер и вицегувернери Народне банке Србије

Члан 16.

Гувернера бира Народна скупштина на предлог одбора Народне скупштине надлежног за финансије, на пет година, с правом поновног избора.

За гувернера може бити бирано лице које испуњава опште услове за рад у државним органима, има високу стручну спрему, одговарајуће радно искуство у областима економије, финансија и банкарства и које се истакло као стручњак или научни радник у тим областима.

Гувернер коме је престао мандат наставља да обавља послове до избора новог гувернера.

Члан 17.

Гувернер је надлежан и одговоран за остваривање циљева Народне банке Србије, а посебно за:

- 1) спровођење одлука Монетарног одбора и Савета;
- 2) организацију и пословање Народне банке Србије;
- 3) припремање аката из надлежности Народне банке Србије;
- 4) доношење аката из надлежности Народне банке Србије који законом нису стављени у надлежност Монетарног одбора или Савета;

- 5) обављање других послова утврђених овим и другим законом, ако нису у супротности са основним циљем из члана 3. овог закона.

Члан 18.

Гувернер је дужан да члановима Савета достави извештај о спровођењу монетарне политике, издавању и одузимању дозвола за рад и контроли бонитета и законитости пословања банака и других финансијских организација, доношењу прописа из надлежности Народне банке Србије и другим пословима из своје надлежности, најкасније у року од седам дана пре седнице Савета.

Члан 19.

Народна банка Србије има три до пет вицегувернера.

Вицегувернере бира Савет на предлог гувернера, на пет година, с правом поновног избора.

За вицегувернера може бити бирано лице које испуњава услове из члана 16. став 2. овог закона.

Статутом Народне банке Србије ближе се уређују овлашћења вицегувернера.

Вицегувернер коме је престао мандат наставља да обавља послове до избора новог вицегувернера.

Члан 20.

Гувернер, на почетку свог мандата, именује вицегувернера који замењује гувернера ако је спречен да врши своју функцију.

Члан 21.

Гувернер, ради обављања послова из надлежности Народне банке Србије, доноси прописе и опште акте, као и појединачне акте, ако овим законом није друкчије одређено.

Прописи и општи акти из става 1. овог члана објављују се у "Службеном гласнику Републике Србије".

Члан 22.

Гувернер и вицегувернери су стално запослени у Народној банци Србије.

Савет Народне банке Србије

Члан 23.

Савет има председника и четири члана које бира Народна скупштина, на пет година, с правом поновног избора.

Народна скупштина бира председника и чланове Савета на предлог одбора Народне скупштине надлежног за финансије.

За члана Савета може бити бирано лице које испуњава услове из члана 16. став 2. овог закона.

Члан 24.

Савет, на предлог гувернера:

- 1) усваја финансијски план Народне банке Србије;
- 2) усваја годишњи рачун Народне банке Србије;
- 3) утврђује јединствену тарифу по којој Народна банке Србије наплаћује накнаду за извршене услуге;
- 4) утврђује висину зарада гувернера и вицегувернера Народне банке Србије;
- 5) утврђује листу радних места са посебним овлашћењима и критеријуме одређивања висине зарада запослених са посебним овлашћењима Народне банке Србије;
- 6) врши избор овлашћеног ревизора.

Члан 25.

Седнице Савета одржавају се по потреби, а најмање једном у три месеца.

Седнице Савета одржавају се ако су присутна најмање три члана.

Савет доноси одлуке већином гласова од укупног броја чланова Савета.

Савет доноси пословник о свом раду, којим се нарочито уређују начин сазивања и одржавања седница, питања која се разматрају на седницама и друга питања у вези с радом Савета.

Члан 26.

Савет по потреби, а најмање једном годишње, Народној скупштини подноси извештај о свом раду.

Члан 27.

Чланови Савета нису запослени у Народној банци Србије.

Члановима Савета Народна банка Србије исплаћује накнаду.

Нespoјивост функција, сукоб интереса и престанак функције

Члан 28.

Гувернер, вицегувернери, чланови Савета и запослени са посебним овлашћењима:

- 1) не могу бити посланици у Народној скупштини, чланови Владе, функционери политичких организација, односно чланови органа јединица локалне самоуправе, синдикалних организација, чланови управних или надзорних одбора, односно спољни сарадници банака, других финансијских организација и ревизорских организација или других правних лица, која контролише или с којима у обављању својих функција Народна банка Србије сарађује;
- 2) не могу имати акције, оснивачке улоге ни дужничке хартије од вредности банака, других финансијских организација и ревизорских организација или других правних лица, која контролише или с којима у обављању својих функција Народна банка Србије сарађује.

Члан 29.

Гувернер, вицегувернери и чланови Савета дужни су да после избора Народној скупштини дају писмену изјаву о томе да не поседују акције, оснивачке улоге ни дужничке хартије од вредности банака, других финансијских организација и ревизорских организација или других правних лица из члана 28. став 1. тачка 2) овог закона.

На запослене са посебним овлашћењима сходно се примењују одредбе става 1. овог члана.

Члан 30.

Гувернеру, вицегувернерима и члановима Савета престаје функција пре истека мандата ако то сами затраже или ако им радни однос престане због испуњења услова за старосну пензију, као и у случају разрешења са те функције.

Гувернер, вицегувернери и чланови Савета разрешавају се функције ако:

- 1) су правоснажно осуђени за кривично дело против привреде и јединства тржишта, радних односа, имовине, правосуђа, јавног реда и правног саобраћаја и службене дужности;
- 2) се утврди да нестручно и несавесно обављају функцију, односно да је, због озбиљнијих пропуста у извршавању одлука и организовању послова Народне банке Србије, дошло до знатног одступања од остварења њеног основног циља из члана 3. овог закона;
- 3) се на основу налаза и мишљења надлежне здравствене установе утврди да су због здравственог стања трајно изгубили радну способност за вршење те функције;

- 4) не доставе или доставе лажну изјаву о подацима из члана 28. овог закона;
- 5) се утврди да не испуњавају услове за избор из члана 16. став 2. овог закона.

Члан 31.

Савет утврђује испуњеност услова за престанак функције, односно разрешење гувернера и покреће поступак пред одбором Народне скупштине надлежним за финансије у року од 60 дана од дана утврђивања тих услова.

При оцењивању испуњености услова из става 1. овог члана, одбор Народне скупштине надлежан за финансије дужан је да затражи изјашњење гувернера.

Ако на основу извештаја Савета и изјашњења гувернера оцени испуњеност неког од услова из става 1. овог члана, одбор Народне скупштине надлежан за финансије о томе обавештава Народну скупштину која доноси одлуку о престанку функције, односно разрешењу гувернера.

Гувернер утврђује испуњеност услова за престанак функције, односно разрешење вицегувернера и о томе обавештава Савет који доноси одлуку о престанку функције, односно разрешењу вицегувернера.

Члан 32.

Одбор Народне скупштине надлежан за финансије утврђује испуњеност услова за престанак функције, односно разрешење чланова Савета и покреће поступак пред Народном скупштином у року од 60 дана од дана утврђивања тих услова.

Народна скупштина доноси одлуку о престанку функције, односно разрешењу чланова Савета.

Члан 33.

Гувернер, вицегувернери и чланови Савета не могу се годину дана по разрешењу запослити у банкама и другим финансијским организацијама.

III. УТВРЂИВАЊЕ И СПРОВОЂЕЊЕ МОНЕТАРНЕ ПОЛИТИКЕ

Члан 34.

Народна банка Србије утврђује и спроводи монетарну политику у Републици Србији:

- 1) издавањем краткорочних хартија од вредности;
- 2) спровођењем операција на отвореном тржишту;

- 3) обављањем дисконтних послова;
- 4) одобравањем краткорочних кредита;
- 5) утврђивањем обавезне резерве банака код Народне банке Србије;
- 6) утврђивањем есконтне стопе и других каматних стопа Народне банке Србије;
- 7) утврђивањем мера за одржавање ликвидности банака и других финансијских организација;
- 8) доношењем прописа и предузимањем мера и других активности из области девизног пословања утврђених овим законом;
- 9) издавањем новчаница и кованог новца;
- 10) утврђивањем других инструмената и мера монетарне политике;
- 11) обављањем других послова утврђених овим и другим законом, ако нису у супротности са основним циљем из члана 3. овог закона.

Издавање краткорочних хартија од вредности и операције на отвореном тржишту

Члан 35.

Народна банка Србије може издавати краткорочне хартије од вредности које гласе на домаћу или страну валуту, на основу одлуке којом се утврђују обим емисије, рокови доспећа и други услови за издавање хартија од вредности, као и начин пласмана и исплате тих хартија.

Члан 36.

Народна банка Србије операције на отвореном тржишту спроводи куповином и продајом хартија од вредности.

Народна банка Србије уређује врсту и квалитет хартија од вредности из става 1. овог члана, као и услове и начин под којима купује и продаје те хартије.

Дисконтни послови

Члан 37.

Народна банка Србије може куповати од банака хартије од вредности.

Народна банка Србије може купљене хартије од вредности из става 1. овог члана продавати и пре истека рока њиховог доспећа.

Народна банка Србије уређује врсту и квалитет хартија од вредности из става 1. овог члана, као и услове и начин под којима купује и продаје те хартије.

Одобравање краткорочних кредита

Члан 38.

Народна банка Србије може банкама одобравати кредите с роком доспећа до годину дана, на основу залоге портфеља хартија од вредности.

Народна банка Србије уређује врсту и квалитет хартија од вредности на основу којих одобрава кредите из става 1. овог члана, као и услове и начин одобравања тих кредита.

Члан 39.

Народна банка Србије може одобравати Републици Србији кредите ради финансирања привремене неликвидности буџета, настале услед неуравнотежених кретања у приходима и расходима током извршења буџета.

Кредити из става 1. овог члана могу се одобравати у оквирима утврђене монетарне политике, а највише у износу до 5% просечних буџетских прихода у последње три године, при чему укупан износ дуга Републике Србије насталог по том основу не може бити већи од троструког износа прописаног минималног основног капитала и средстава посебних резерви Народне банке Србије.

Кредите из става 1. овог члана Република Србија дужна је да врати Народној банци Србије до краја текуће буџетске године.

Обавезна резерва

Члан 40.

Народна банка Србије утврђује висину обавезне резерве банака прописивањем стопе обавезне резерве, врсте депозита и других средстава на која се та стопа примењује.

Народна банка Србије може висину обавезне резерве из става 1. овог члана утврдити и за друге финансијске организације.

Народна банка Србије може утврдити и диференциране стопе обавезне резерве, зависно од врсте и рочности депозита и других средстава.

Народна банка Србије прописује ближе услове и начин за обрачунавање и издвајање обавезне резерве.

Есконтна стопа и друге каматне стопе

Члан 41.

Народна банка Србије утврђује есконтну стопу Народне банке Србије.

Народна банка Србије утврђује каматне стопе на пласмане и друга потраживања Народне банке Србије, као и каматне стопе на средства на која Народна банка Србије плаћа камату и прописује начин обрачуна, наплате и плаћања камате.

Изузетно од става 2. овог члана, Народна банка Србије посебним уговором са Републиком Србијом утврђује висину каматних стопа на средства Републике Србије на која Народна банка Србије плаћа камату.

Под другим потраживањима из става 2. овог члана подразумевају се и средства издвојена код Народне банке Србије која су мања од прописаних.

Каматне стопе на пласмане и друга потраживања Народне банке Србије не могу бити ниже од есконтне стопе.

Мере за одржавање ликвидности банака и других финансијских организација

Члан 42.

Народна банка Србије, ради одржавања ликвидности банака, може прописати:

1) услове и начин одобравања депозитних и кредитних олакшица;

2) услове и начин обезбеђења ликвидности исплате депозита физичких и правних лица код банака;

3) друге мере за одржавање ликвидности банака.

Народна банка Србије може утврдити минималне услове кредитне способности банака, у пословању са Народном банком Србије.

Народна банка Србије утврђује мере које се примењују на друге финансијске организације и одређује на које се финансијске организације примењују те мере.

Прописи, мере и активности из области девизног пословања

Члан 43.

Народна банка Србије самостално води политику курса динара.

Народна банка Србије, уз сагласност Владе, утврђује режим курса динара.

Члан 44.

Народна банка Србије купује и продаје девизе и ефективни страни новац на девизном тржишту у циљу усмеравања кретања курса динара и одржавања нивоа девизних резерви.

Народна банка Србије може куповати и продавати девизе и ефективни страни новац на девизном тржишту и ради одржавања ликвидности плаћања према иностранству.

Члан 45.

Народна банка Србије прописује:

- 1) услове и начин интервенције Народне банке Србије на девизном тржишту;
- 2) услове и начин обављања платног промета са иностранством;
- 3) начин вођења девизне штедне књижице и девизног рачуна;
- 4) врсту девиза и ефективног страног новца које купује и продаје на девизном тржишту.

Члан 46.

Народна банка Србије може, у складу са утврђеном монетарном политиком, банкама прописати обавезу да држе одређени износ у девизама на рачуну код Народне банке Србије или код страних банака.

Народна банка Србије може, у складу са утврђеном монетарном политиком, прописати и друге мере ради одржавања ликвидности у плаћањима са иностранством.

Члан 47.

Народна банка Србије може од домаћих и страних банака примати депозите у девизама.

Члан 48.

Народна банка Србије може се, ради премошћавања текућих неравномерности у приливу и одливу девиза, задуживати у иностранству у своје име и за свој рачун, са роком отплате до годину дана.

Изузетно од одредбе става 1. овог члана, Народна банка Србије може се код Међународног монетарног фонда задуживати са роком отплате дужим од годину дана.

Народна банка Србије може се задуживати у иностранству у своје име, а за рачун Републике Србије, са роком отплате дужим од годину дана, на основу посебног закона.

Члан 49.

Девизне резерве Народне банке Србије чине:

- 1) потраживања Народне банке Србије на рачунима у иностранству;
- 2) хартије од вредности које гласе на стране новчане јединице којима располаже Народна банка Србије;
- 3) специјална права вучења и резервна позиција код Међународног монетарног фонда;
- 4) злато и други племенити метали;
- 5) ефективни страни новац.

Члан 50.

Народна банка Србије одлучује о начину формирања, управљања, коришћења и располагања девизним резервама из члана 49. овог закона на начин који је најбоље прилагођен монетарној и девизној политици и којим се доприноси несметаном испуњењу обавеза Републике Србије према иностранству.

Члан 51.

Народна банка Србије купује и продаје девизе у иностранству ради обезбеђења одговарајуће валутне структуре девизних резерви из члана 49. овог закона.

Члан 52.

Златом, у смислу овог закона, сматрају се златне полуге и ковано злато.

Народна банка Србије може да извози и износи у иностранство и да увози и уноси из иностранства злато у непрерађеном и кованом облику.

Издавање новчаница и кованог новца**Члан 53.**

Новчана јединица Републике Србије јесте динар, који се дели на 100 пара.

Народна банка Србије има искључиво право издавања новчаница и кованог новца у Републици Србији.

Члан 54.

Све новчане обавезе из послова закључених у Републици Србији између предузећа, других домаћих правних лица и грађана, изражавају се у

динарима и извршавају средствима плаћања која гласе на динаре, ако законом није друкчије одређено.

Члан 55.

Народна банка Србије издаје новчанице и ковани новац, утврђује апоене и основна обележја новчаница и кованог новца.

Натписи и текстови на новчаницама и кованом новцу исписују се ћириличним и латиничним писмом.

Народна банка Србије доноси одлуке о пуштању у оптицај и повлачењу из оптицаја новчаница и кованог новца.

Члан 56.

Гувернер утврђује начин и услове повлачења похабаних новчаница и замене оштећених новчаница и кованог новца, чије трошкове сноси Народна банка Србије.

Члан 57.

Народна банка Србије, уз претходно прибављену сагласност Владе, доноси одлуку о издавању новчаница за ванредне потребе земље настале услед непосредне ратне опасности, у случају ратног или ванредног стања.

Члан 58.

Фалсификати папирних новчаница и фалсификовани или оштећени (пробушени) ковани новац нису законско средство плаћања.

Новчанице и ковани новац из става 1. овог члана предају се Народној банци Србије без накнаде.

Платни промет у земљи

Члан 59.

Народна банка Србије уређује и унапређује платни промет у земљи, контролише обављање платног промета у банкама и обавља друге послове платног промета у земљи, у складу са законом.

Члан 60.

Народна банка Србије води систем консолидованог рачуна трезора, за динарска и девизна средства, као и друге рачуне утврђене законом.

Народна банка Србије снабдева банке и друге финансијске организације новчаницама и кованим новцем.

Банке и друге финансијске организације сnose трошкове набавке новчаница и кованог новца.

Послови за Републику Србију и државну заједницу Србија и Црна Гора

Члан 61.

Народна банка Србије може, на основу уговора или закона, обављати за Републику Србију послове у вези с хартијама од вредности, задуживањем и друге послове.

За обављање послова из става 1. овог члана Народна банка Србије не наплаћује накнаду Републици Србији.

Изузетно од одредбе става 2. овог члана уговором о обављању послова може се уговорити плаћање накнаде.

Члан 62.

Народна банка Србије може за државну заједницу Србија и Црна Гора обављати послове у вези са задуживањем државне заједнице Србија и Црна Гора у иностранству, у складу са посебним законом.

IV. КОНТРОЛНА ФУНКЦИЈА НАРОДНЕ БАНКЕ СРБИЈЕ

Члан 63.

Народна банка Србије издаје и одузима дозволе за рад, врши контролу бонитета и законитости пословања банака и других финансијских организација и предузима друге мере у складу са законом којим се уређује пословање банака и других финансијских организација.

Народна банка Србије доноси прописе којима се утврђују стандарди опрезног банкарског пословања.

Члан 64.

При вршењу контроле из члана 63. овог закона, Народна банка Србије има право увида у пословне књиге и другу документацију банака и других финансијских организација, као и правних лица која су с банком, односно другом финансијском организацијом која је предмет контроле повезана имовинским, управљачким или пословним односима.

Народна банка Србије прописује ближе услове и начин вршења контролне функције, у складу с овим и другим законом.

Члан 65.

Народна банка Србије сарађује са страним институцијама надлежним за контролу пословања банака и домаћим органима и

институцијама надлежним за надзор у области финансијског пословања, у циљу унапређења контролне функције Народне банке Србије.

Народна банка Србије може да размењује податке прибављене у обављању контролне функције са страним и домаћим органима и институцијама из става 1. овог члана.

V. ПОСЕБНА ОВЛАШЋЕЊА НАРОДНЕ БАНКЕ СРБИЈЕ

Члан 66.

Народна банка Србије може банци, на њен захтев, дати овлашћење за обављање послова платног промета и кредитних послова са иностранством ако утврди да та банка испуњава услове за обављање тих послова које прописује Народна банка Србије.

Народна банка Србије може одузети овлашћење из става 1. овог члана ако банка не испуњава услове из става 1. овог члана.

Члан 67.

Народна банка Србије води регистар банака овлашћених за обављање послова са иностранством, регистар представништава и других облика финансијске делатности домаћих банака и других финансијских организација у иностранству и регистар представништава и других облика финансијских делатности страних банака и других финансијских организација у земљи.

Народна банка Србије прописује услове за упис и начин вођења регистара из става 1. овог члана.

Регистри из става 1. овог члана су јавне књиге.

Подаци уписани у регистар из става 1. овог члана су јавни.

VI. ИНФОРМАЦИОНИ СИСТЕМ НАРОДНЕ БАНКЕ СРБИЈЕ

Члан 68.

Народна банка Србије може да пропише обавезу за банке и друге финансијске организације да евидентирају, прикупљају, обрађују и достављају одређене податке.

Народна банка Србије ближе прописује садржај података из става 1. овог члана и начин њиховог достављања.

Члан 69.

Народна банка Србије, ради ефикасног извршавања циљева и функција, развија аутоматизоване информационе системе и прописује начин и услове укључивања банака и других финансијских организација у те системе.

Члан 70.

Народна банка Србије саставља билансе и извештаје на основу података добијених од банака и других финансијских организација, сопствених база података и аутоматизованих информационих система, у складу са законом.

**VII. ОДНОС НАРОДНЕ БАНКЕ СРБИЈЕ ПРЕМА
НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ И ВЛАДИ
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ**

Члан 71.

Народна банка Србије доставља програм монетарне политике за наредну годину Народној скупштини, ради информисања, најкасније до 15. децембра текуће године.

Народна банка Србије подноси Народној скупштини, најкасније до 30. јуна наредне године, извештај о пословању и резултатима рада и извештај о монетарној политици, уз образложење свих фактора који су утицали на спровођење монетарне политике.

Народна банка Србије подноси Народној скупштини годишњи извештај о стању у банкарском и укупном финансијском систему земље, најкасније до 30. септембра наредне године.

Садржина извештаја из ст. 2. и 3. овог члана утврђује се Статутом Народне банке Србије.

Народна банка Србије дужна је да програм монетарне политике из става 1. овог члана објави у "Службеном гласнику Републике Србије" у року од месец дана од дана достављања Народној скупштини.

Члан 72.

Гувернер присуствује седницама Владе на којима се разматрају питања у вези са остваривањем циљева и функција Народне банке Србије.

Министарство надлежно за послове финансија доставља Народној банци Србије, ради давања мишљења, нацрте закона и других прописа везаних за циљеве и функције Народне банке Србије.

Министарство надлежно за послове финансија доставља Народној банци Србије, ради давања мишљења, Нацрт меморандума о буџету, економској и фискалној политици и нацрт закона којим се уређује буџет у складу са роковима прописаним законом којим се уређује буџетски систем.

На предлог Народне банке Србије Влада може да предложи Народној скупштини доношење закона који су везани за остваривање циљева и функција Народне банке Србије.

VIII. ИМОВИНА, КАПИТАЛ, ПРИХОДИ, РАСХОДИ И РЕЗЕРВЕ НАРОДНЕ БАНКЕ СРБИЈЕ

Члан 73.

Имовину Републике Србије коју користи Народна банка Србије чине динарски и девизни краткорочни и дугорочни пласмани, девизна средства, хартије од вредности, остала актива и имовинска права у поседу Народне банке Србије, покретне и непокретне ствари и новчана средства на жиро-рачуну Народне банке Србије.

Имовина из става 1. овог члана користи се за пословање Народне банке Србије.

Члан 74.

Гувернер доноси акте о прибављању, управљању, коришћењу и располагању имовином из члана 73. овог закона, осим о отуђењу непокретних ствари.

Члан 75.

Народна банка Србије остварује приходе:

- 1) од камате и других прихода на средства депонована у иностранству;
- 2) од камате на кредите и на пласмане из примарне емисије;
- 3) од накнада за вршење услуга;
- 4) куповином и продајом хартија од вредности;
- 5) од позитивних курсних разлика;
- 6) остале приходе које остварује својим пословањем и пословањем специјализоване организације у свом саставу.

Члан 76.

Из прихода које Народна банка Србије оствари, подмирују се:

- 1) камате и други трошкови по иностраним кредитима;
- 2) камате на средства која се држе код Народне банке Србије;
- 3) камате и други трошкови по хартијама од вредности;
- 4) трошкови израде новчаница и кованог новца;

5) материјални и нематеријални трошкови и трошкови амортизације;

6) негативне курсне разлике;

7) зараде запослених у Народној банци Србије;

8) остали трошкови које Народна банка Србије има у свом пословању и у пословању специјализоване организације у свом саставу.

Члан 77.

Капитал Народне банке Србије састоји се од основног капитала и посебних резерви.

Минимални основни капитал Народне банке Србије износи 10.000.000.000,00 динара и формира се из вишка прихода над расходима Народне банке Србије.

Посебне резерве формирају се из вишка прихода над расходима у висини до 30% оствареног вишка прихода над расходима Народне банке Србије, а највише у износу до вредности основног капитала Народне банке Србије.

Преостали износ вишка прихода над расходима, умањен за износ нереализованих прихода, а после издвајања за посебне резерве, чини приход буџета Републике Србије.

Вишак расхода над приходима покрива се из посебних резерви, а ако та средства нису довољна, из буџета Републике Србије или издавањем хартија од вредности које за ту сврху издаје Република Србија и преноси Народној банци Србије.

Плаћање по основу преноса хартија од вредности из става 5. овог члана Народна банка Србије врши из вишка прихода над расходима које оствари у наредном периоду.

Члан 78.

Средства за посебне резерве предвиђају се финансијским планом, а коначно утврђују годишњим рачуном Народне банке Србије.

О употреби средстава посебних резерви одлучује гувернер.

IX. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ

Члан 79.

Годишњи рачун Народне банке Србије сачињава се у складу са законом којим се уређује рачуноводство и ревизија и међународним рачуноводственим стандардима.

Савет годишњи рачун Народне банке Србије, с извештајем овлашћеног ревизора, доставља Народној скупштини до 30. јуна наредне године.

Народна банка Србије дужна је да годишњи рачун из става 1. овог члана објави у "Службеном гласнику Републике Србије" у року од месец дана од дана достављања Народној скупштини.

Члан 80.

Народна банка Србије доставља финансијски план за наредну годину Народној скупштини најкасније до 31. децембра текуће године.

Члан 81.

Ревизија годишњег рачуна врши се на начин утврђен законом којим се уређује ревизија годишњег рачуна и међународним рачуноводственим стандардима.

X. ОРГАНИЗАЦИЈА РАДА И СТАТУС ЗАПОСЛЕНИХ У НАРОДНОЈ БАНЦИ СРБИЈЕ

Члан 82.

Организација и рад Народне банке Србије ближе се уређују Статутом, а нарочито:

- 1) унутрашња организација и рад Народне банке Србије;
- 2) делокруг организационих јединица у Народној банци Србије и њихови међусобни односи;
- 3) права, обавезе и одговорности запослених у Народној банци Србије у обављању послова и задатака.

Члан 83.

На права и обавезе из радног односа запослених у Народној банци Србије примењује се закон којим се уређују положај и права запослених у државним органима, ако овим законом није друкчије одређено.

Члан 84.

Пријем у радни однос у Народној банци Србије и избор запослених са посебним овлашћењима врши гувернер.

Запослени са посебним овлашћењима из става 1. овог члана подлежу поновном избору сваке пете године.

Члан 85.

Запослени и чланови Савета не могу се у обављању послова руководити својим политичким опредељењима.

Члан 86.

Запослени Народне банке Србије и чланови Савета дужни су да чувају државну, војну, службену и пословну тајну без обзира на начин на који су је сазнали.

За запослене у Народној банци Србије и чланове Савета обавеза чувања тајне из става 1. овог члана траје пет година по престанку радног односа, односно ангажовања у Народној банци Србије.

XI. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ**1. Кривично дело****Члан 87.**

Одговорно лице у банци, другој финансијској организацији или другом правном лицу које овлашћеном лицу Народне банке Србије онемогући да при вршењу контроле изврши увид у пословне књиге и другу документацију, казниће се казном затвора до три године.

2. Привредни преступи**Члан 88.**

Новчаном казном од 100.000 до 3.000.000 динара казниће се за привредни преступ банка или друга финансијска организација ако:

1) поступа супротно прописима Народне банке Србије из члана 40. овог закона;

2) не спроводи мере које је Народна банка Србије прописала ради одржавања ликвидности банака и других финансијских организација из члана 42. овог закона;

3) се не придржава прописа Народне банке Србије из члана 45. овог закона;

4) се не придржава мера које је Народна банка Србије прописала ради одржавања ликвидности у плаћањима са иностранством из члана 46. овог закона;

За радње из става 1. овог члана казниће се за привредни преступ и одговорно лице у банци или другој финансијској организацији новчаном казном од 20.000 до 200.000 динара.

Члан 89.

За привредни преступ из члана 88. овог закона, банци или другој финансијској организацији суд може, уз казну, изрећи и заштитну меру забране бављења одређеним банкарским пословима у трајању од шест месеци до десет година.

Члан 90.

За привредни преступ из члана 88. овог закона, одговорном лицу у банци или другој финансијској организацији суд може, уз казну, изрећи и заштитну меру забране обављања одређених банкарских послова у трајању од шест месеци до десет година.

3. Прекршаји**Члан 91.**

Новчаном казном од 100.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај банка или друга финансијска организација ако Народној банци Србије не достави одговарајуће податке у складу са прописима Народне банке Србије из члана 68. овог закона.

За радњу из става 1. овог члана казниће се за прекршај и одговорно лице у банци или другој финансијској организацији новчаном казном од 10.000 до 50.000 динара.

XII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ**Члан 92.**

Гувернер и чланови Савета биће изабрани најкасније два месеца од дана ступања на снагу овог закона.

Савет ће изабрати вицегувернере најкасије месец дана од избора гувернера и чланова Савета.

У првом сазиву Савета Народне банке Србије председник Савета бира се на пет година, један члан Савета на четири године, један члан Савета на три године, један члан Савета на две године и један члан Савета на једну годину.

Ако члану Савета престане функција пре истека мандата, нови члан Савета бира се на период до истека мандата члана коме је функција престала.

Члан 93.

Народна банка Србије донеће Статут и друге опште акте у року од три месеца од дана ступања на снагу овог закона.

Гувернер, уз претходно прибављену сагласност Савета, доноси акт о организацији и систематизацији радних места Народне банке Србије, најкасније месец дана од дана доношења Статута Народне банке Србије.

Члан 94.

Запослени у Народној банци Србије биће распоређени на радна места утврђена актом о организацији и систематизацији из члана 93. став 2. овог закона наредног дана од дана ступања на снагу тог акта.

Запослени који не буду распоређени на радна места у складу с актом о организацији и систематизацији из става 1. овог члана остају нераспоређени и остварују права у складу са законом.

Члан 95.

Народна банка Србије наставља да користи непокретности, опрему, средства за рад, информационе системе, новчана и непословна средства, предмете и архиву са стањем на дан ступања на снагу овог закона.

Члан 96.

Прописи донети на основу Закона о Народној банци Југославије ("Службени лист СРЈ", бр. 32/93, 41/94, 61/95, 29/97, 44/99 и 73/2000) примењиваће се до доношења одговарајућих аката на основу овог закона.

Члан 97.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о Народној банци Југославије ("Службени лист СРЈ", бр. 32/93, 41/94, 61/95, 29/97, 44/99 и 73/2000).

Члан 98.

Овај закон ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".